

Het goede boek – je kunt het zomaar kopen
Je neemt het mee, je zet het in de kast
Het zal je nimmer voor de voeten lopen
Maar legt, zodra je wilt, een wereld open
En daarin ben je dan zijn eregast

Drs. P. – Het goede boek Uit: Weelde & feestgedruis (Sijthoff, 1981)

> FOR SOCIETY

AOSMB academische
opleidingschool
midden-brabant

Lezen
STICHTING LEZEN

**IEDERE DOCENT EEN
LEESBEVORDERAAR**

Margriet Smits

IEDERE DOCENT EEN LEESBEVORDERAAR

1. Even voorstellen: aanleiding van het project en partners
2. Lezen op school: wat werkt?
3. Doelstellingen en concretisering van het project
4. Blik op de toekomst

AANLEIDING VOOR HET PROJECT

Gemiddelde toetsscores leesvaardigheid PISA-2003 t/m PISA-2018 (Nederland, OESO, EU15)

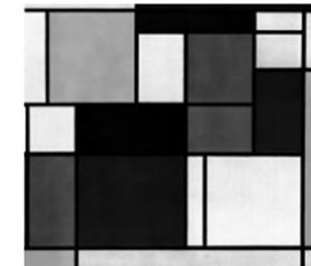

wiskunde C vwo 2019-I

havovwo.nl

Mondriaan

Piet Mondriaan (1872-1944) was een Nederlandse kunstschilder die algemeen wordt gezien als één van de grondleggers van de abstracte kunst. Vooral zijn latere werk, schilderijen bestaand uit zwarte lijnen en rode, gele, blauwe en witte vlakken, is wereldberoemd.

Een kunstenaar wil een schilderij maken dat lijkt op een schilderij van Piet Mondriaan. Hij wil daarbij voor de vlakken de drie kleuren rood, blauw en wit gebruiken. De kunstenaar vindt het niet erg als twee naast elkaar liggende vlakken dezelfde kleur hebben.

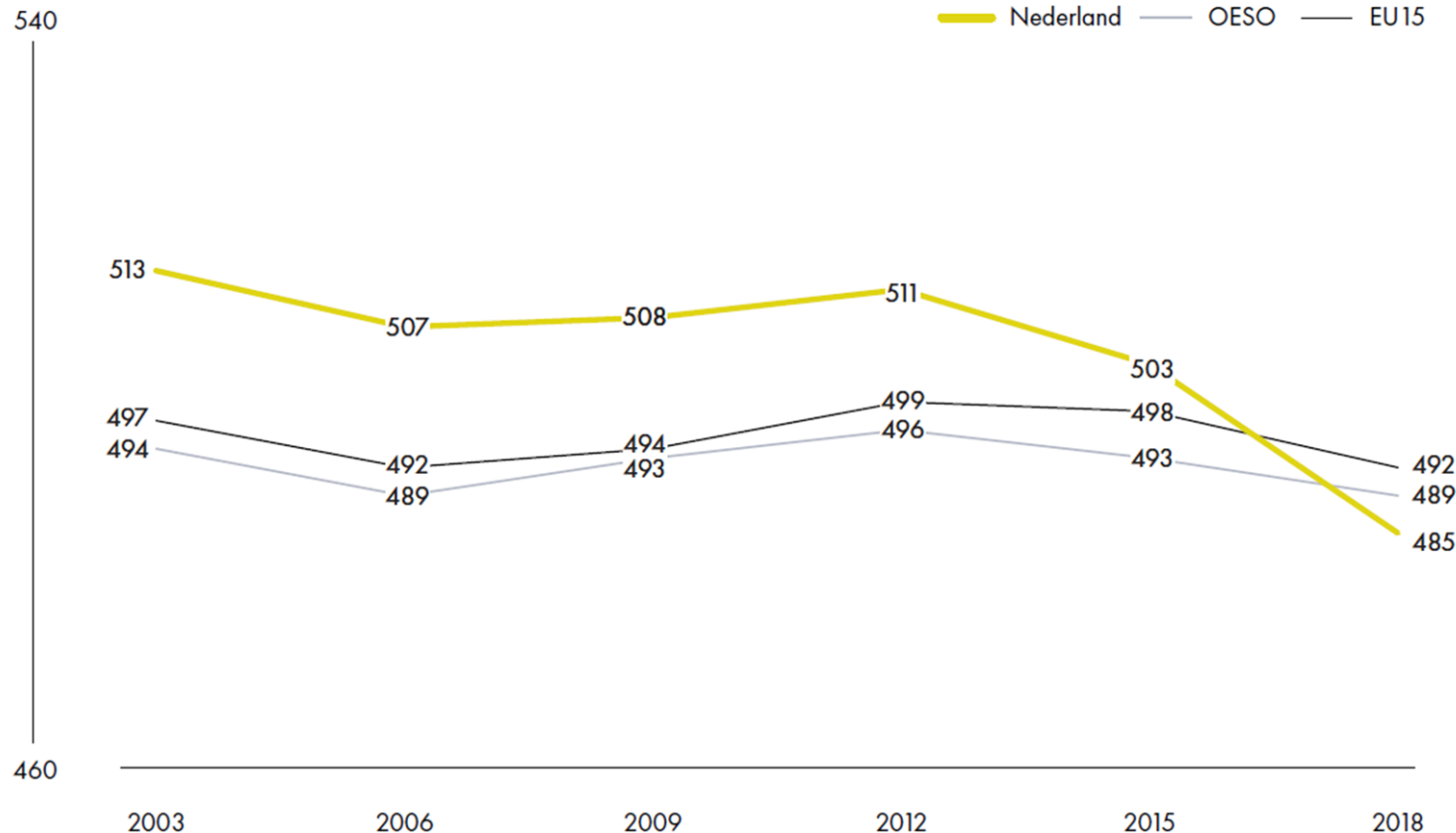
Het aantal manieren waarop hij zijn schilderij in kan kleuren, het aantal mogelijke **kleuringen** dus, hangt af van het aantal vlakken waaruit het schilderij bestaat. Het verband tussen het aantal mogelijke kleuringen M en het aantal vlakken V is: $M = 3^V$.

De kunstenaar wil minimaal vijf miljoen mogelijkheden hebben om het schilderij in te kleuren.

3p 1 Bereken hoeveel vlakken het schilderij dan minstens moet hebben.

Een vriend van de kunstenaar beweert dat, als je in het algemeen het aantal mogelijke kleuringen wilt verdubbelen, je gewoon het aantal vlakken moet verdubbelen.

3p 2 Onderzoek of dat het geval is.

PARTNERS

LERAREN-
OPLEIDING
TILBURG

LEESoffensief
Brabant!

LEZEN OP SCHOOL: WAT WERKT?

In de klas

Expertise en de wil om mee te werken

Teams en
vakgroepen

Beleid van de
school

Taalbeleid

Overkoepelende
organisatie (OMO)

Leesoffensief Brabant en projecten
als IDEL

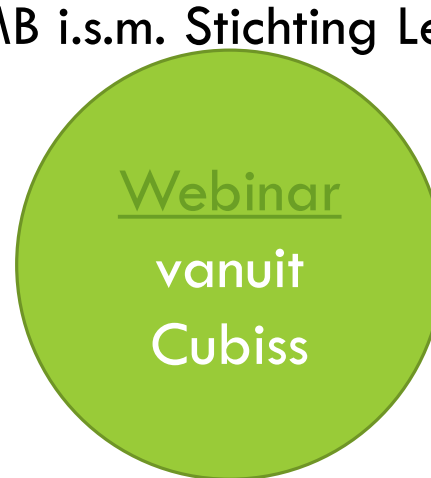
HET PROJECT 'IEDERE DOCENT EEN LEESBEVORDERAAR' WIL BEREIKEN DAT

- studenten van de lerarenopleidingen bekend raken met en bewust worden van het *belang* om rijke teksten (fictie en non-fictie) in te zetten in hun lessen voor de ontwikkeling van leerlingen,
- docenten (in opleiding) van alle schoolvakken binnen opleidingsscholen weten *hoe* zij rijke teksten kunnen inzetten in hun lessen,
- docenten (in opleiding) zien op welke manier literatuur ook in hun eigen persoonlijke ontwikkeling een rol kan spelen,
- studenten en docenten meer samen te werken met de bibliotheek en in hun rol als leesbevorderaar gebruik maken van de kennis die bij de bibliotheek aanwezig is op het gebied van collectie en leesbevorderende activiteiten.

OPBOUW PROJECT 'IEDERE DOCENT EEN LEESBEVORDERAAR' IN 2022

1. Webinar met theoretische achtergronden door Kees Broekhof (i.s.m. Stichting Lezen)
2. Webinar met concrete, didactische verwerking van deze theorie door Minke van Dinter, Susanne Smulders en Margriet Smits (vanuit AOS MB)
3. Op bezoek in de bibliotheek (LochHal en Huis73)
4. Lezen voor je leven (AOS MB i.s.m. Stichting Lezen)

VAN STUDENT NAAR DOCENT

Iedere docent een leesbevorderaar is een *uniek* project, omdat het **vakoverstijgend** is, het vanuit onze **eigen AOS** komt en er samenwerking met de **bibliotheek** is gevonden.

Sluit aan op de maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen (meer aandacht voor taalvaardige leerlingen en studenten) waar wij als scholen mee aan de slag willen.

STUDENTEN LEREN BELANGRIJKE VOORWAARDEN VOOR HET SLAGEN VAN LEESBEVORDERING, ZOALS:

Organisatie

- Ruim aanbod van boeken, kranten etc.
- Kennis over het belang van lezen (docenten en leerlingen) → investeer in expertise en tijd
- Motiveren van het vrije tijdslezen
- Rol van lezen in kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming

Professionalisering

- Helpende volwassenen en rolmodellen

In de klas

- Uitgaan van autonomie, competentie en relatie, dus:
- het juiste boek/de juiste tekst voor elke leerling, durf te differentiëren!
- Ruimte om te kunnen nabespreken op welke manier dan ook
- Ruimte maken voor luisteren ter voorbereiding op lezen

En vooral dat een structurele aanpak door de school wordt gedragen

RENDEMENT?

Wat zou je andere studenten vertellen over dit project?

Dat het lezen een belangrijke rol speelt voor elk vak. Het heeft een toegevoegde waarde voor je ontwikkeling. Docenten zijn een voorbeeld

♡ 2

Lezen (in het onderwijs) heeft voor mij een hele nieuwe definitie gekregen.

♡ 0

Wat zou je andere studenten vertellen over dit project?

Ik zou andere studenten willen zeggen dat zij ook literatuur/luisterboeken/podcasts etc kunnen verwerken in hun lessen.

♡ 0

Dat lezen investeren in jezelf is en dat je er niet voor hoeft te schamen. En dat je ook aan je leerlingen mag laten zien dat je leest als docent van een niet alfa vak

♡ 1

- Gekoppeld aan doelstellingen
- Zwaartepunt op toegenomen bewustzijn
- Kennis over het inzetten van rijke teksten

WAT KUN JE ZELF DOEN?

- Fontys Lerarenopleiding Tilburg: inzet taalbewustzijn en rol in geletterdheid op de agenda
- Binnen de AOS: breed opnemen IDEL in het programma
- Rol van taalbewustzijn van docenten en leerlingen: iedere docent taalcompetent
- Aansluiten bij landelijke evenementen vanuit bijvoorbeeld Stichting Lezen
- Maar ook, in de eigen lessen: aandacht voor rijke teksten: <https://rijketeksten.org/>

The screenshot shows the website 'rijketeksten.org' with a search interface. At the top, there are three tabs: 'Wat zijn rijke teksten?', 'Waarom werken met rijke teksten?', and 'Zoek een rijke tekst'. Below the tabs, there are search filters for 'Wat zijn rijke teksten?' and 'Filter op domein'. The 'Wat zijn rijke teksten?' filter includes options like 'Arms en rijk', 'Confid.', 'Fantasie', 'Groei', 'Groen', 'Houden van', 'Schoonheid', 'Taal', 'Toekomst', 'Vluchten', 'Vrije tijd', and 'Water en wind'. The 'Filter op domein' filter includes options like 'Burgerschap', 'Economie', 'Historisch bewustzijn', 'Ik en de ander', 'Kunst en cultuur', 'Lichaam en geest', 'Natuur en klimaat', and 'Werk en ruimte'. The main content area displays a search result for 'Diepte' with a question 'Vertel jij alles aan je ouders? Durf je over alles praten? Waarom wel of waarom niet?' and a description: 'Een moeder probeert het gesprek aan te gaan met haar 15-jarige zoon. In de vriendschap van de zoon is iets ergs gebeurd. Zij wil niet benoemen wat er is gebeurd.' Below this, there are several search results for 'De Groene Amsterdammer' with details like 'Ester Naomi Perquin', 'Verhalend', 'De Groene', 'Artikel, Gedicht', 'Amsterdammer (nr. 13) 30 maart 2022', 'Ik en de ander', '2022', and '12 - 14 jaar, 14 - 16 jaar, 16 - 18 jaar'. A small image of a magazine cover is visible on the right side of the search results.

TOT SLOT

Meer informatie? Neem vooral contact op met:

Minke van Dinter: m.v.dinter@theresialyceum.nl

Margriet Smits: mrgrt.smits@fontys.nl

En raadpleeg de [toolkit](#) 'ledere docent een leesbevorderaar'

VERANTWOORDING

Over het PISA-onderzoek:

Gubbels, J., van Langen, A., Maassen, N., & Meelissen, M. (2019). [Resultaten PISA-2018 in vogelvlucht](#). Enschede: Universiteit Twente.

Over de effecten van interventies op het gebied van leesmotivatie:

Prof. Dr. Roel van Steensel, Lisa van der Sande, Wichor Bramer, Prof. Dr. Lidia Arends (2018) Effecten van leesmotivatie-interventies. Uitkomsten van een meta-analyse. Geraadpleegd op 20 september 2022 van https://www.nro.nl/sites/nro/files/migrate/Roel-van-Steensel-Reviewstudie_Effecten-van-leesmotivatie-interventies.pdf

Over het belang van vrije tijdslezen:

Merke, S., Ganushchak, L., Steensel, R. van. (2022). Verrijkt vrij lezen: Een meta-analyse van de effecten van toevoegingen aan vrij lezen. Amsterdam: Stichting Lezen.

Mol, S.E. en Bus, A.G. (2011). Lezen loont een leven lang. De rol van vrijetijdslezen in de taal-en leesontwikkeling van kinderen en jongeren. Levende Talen Tijdschrift, p. 3-15

Over het belang leesbevordering en beleid:

Broekhof, K. (2021). Meer lezen, beter in taal – vmbo. Stichting Lezen. Geraadpleegd op 6 oktober 2022 van https://www.lezen.nl/wp-content/uploads/2021/04/Brochures-Meer-lezen-beter-in-taal-VMBO_DEF-online.pdf

Lezen in het voortgezet onderwijs

